

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ КОМПЛЕКС
«ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОГО СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ»
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
КАФЕДРА МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ**

**Лабораторна робота №9
з курсу «Чисельні методи»
тема: «Диференціальні рівняння
у частинних похідних»**

Виконав: студент 3 курсу

групи КА-23

Деундяк О.В.

Прийняла: Кузнєцова Н. В.

Київ – 2014р.

Рівняння коливань струни.

Розв'язати рівняння гіперболічного типу

$$u_{tt} = u_{xx} + F(t, x), \quad 0 < x < L = 1, \quad (2)$$

для функції $u(t, x)$ з початковими $u(0, x) = u_0(x)$, $u_t(0, x) = 0$

та крайовими $u(t, 0) = u_1(t)$; $u(t, L) = u_2(t)$

умовами.

6	$(x+0,2)\sin(\pi x / 2)$
---	--------------------------

$$u(t, x) = (x + 0.2) \sin\left(\frac{\pi x}{2}\right) \cos(\pi t)$$

$$u_1(t) = 0$$

$$u_2(t) = 1.2 \cos(\pi t)$$

$$F(t, x) = -\pi \cos(\pi t) \left[\cos\left(\frac{\pi x}{2}\right) + \frac{3}{4} \pi (x + 0.2) \sin\left(\frac{\pi x}{2}\right) \right]$$

Текст програми:

TMA.h

```
#pragma once

#include <vector>

class TMA
{
    std::vector<double> c, d, r;
    size_t i; // number of iterations
    size_t n; // size of system
public:
    TMA(size_t n) : i(0), c(n), d(n), r(n)
    {
        this->n = n;
    }

    std::vector<double> Result();
    void Iterate(double a, double b, double c, double d);
};
```

TMA.cpp

```
#include "TMA.h"

void TMA::Iterate(double A, double B, double C, double D)
{
    if (i == n)
        return;

    if (i == 0)
    {
        c[i] = C / B;
        d[i] = D / B;
    }
    else
    {
        c[i] = C / (B - A*c[i - 1]);
        d[i] = (D - A*d[i - 1]) / (B - A*c[i - 1]);
    }
    i++;
}

std::vector<double> TMA::Result()
{
    if (i != n)
        return std::vector<double>();

    r[n - 1] = d[n - 1];
    for (size_t i = n - 1; i > 0; i--)
```

```
    r[i - 1] = d[i - 1] - c[i - 1] * r[i];
```

```
    return r;
};
```

Hyper.h

```
#pragma once
```

```
#define _USE_MATH_DEFINES
#include <cmath>
```

```
#include <functional>
#include <vector>
```

```
typedef std::function<double(double)> func;
typedef std::function<double(double, double)> func2;
```

```
class Hyper
{
public:
    static std::vector<std::vector<double>> Process(double s, func2 F, func u0, func u1, func u2,
    func v0, size_t Nt, size_t Nl, double period, double length);
};
```

Hyper.cpp

```
#include "Hyper.h"
#include "TMA.h"
```

```
extern func2 answ;
```

```
#include <fstream>
#include <algorithm>
std::ofstream sf("s.txt");
```

```
std::vector<std::vector<double>> Hyper::Process(double s, func2 F,
    func u0, func u1, func u2, func v0,
    size_t Nt, size_t Nl, double period, double length)
{
    std::vector<std::vector<double>> u(Nt+1, std::vector<double>(Nl+1)); // first time, next x

    double h = length / Nl;
    double dt = period / Nt;

    double q = h / dt*h / dt;

    for (size_t n = 0; n <= Nl; n++)
        u[0][n] = u0(n*h);

    u[1][0] = u1(dt);
    u[1][Nl] = u2(dt);
    for (size_t n = 1; n < Nl; n++)
```

```

        u[1][n] = u[0][n] + dt*v0(h*n) + dt*dt / 2 * ((u[0][n + 1] - 2 * u[0][n] + u[0][n - 1]) / h / h
+F(0, h*n));
        //u[1][n] = answ(dt, n*h);

double err = 0;
for (size_t k = 1; k < Nt; k++) // time loop
{
    TMA tma(Nl + 1);
    tma.Iterate(0, 1, 0, u1((k + 1)*dt));

    for (size_t n = 1; n < Nl; n++)
    {
        tma.Iterate(-s, q + 2 * s, -s,
            2 * u[k][n]*q - u[k - 1][n]*q + (1 - 2 * s)*(u[k][n + 1] - 2 * u[k][n] + u[k][n - 1]) + s*(u[k -
1][n + 1] - 2 * u[k - 1][n] + u[k - 1][n - 1])
            + (s*F((k + 1)*dt, n*h) + (1 - 2 * s)*F(k*dt, n*h) + s*F((k - 1)*dt, n*h))*h*h);
        //2 * answ(k*dt, n*h) * q - answ((k - 1)*dt, n*h) * q + (1 - 2 * s)*(answ(k*dt, (n + 1)*h)
- 2 * answ(k*dt, n*h) + answ(k*dt, (n - 1)*h))
        //+ s*(answ((k - 1)*dt, (n + 1)*h) - 2 * answ((k - 1)*dt, n*h) + answ((k - 1)*dt, (n -
1)*h))
        //+ F(k*dt, n*h) * h*h);
    }
    tma.Iterate(0, 1, 0, u2((k + 1)*dt));

    u[k+1] = tma.Result();
}

return u;
}

```

main.cpp

```

// utt=uxx+F(t,x) 0<x<L=1
// u(t,x) u(0,x)=u0(x), ut(0,x)=0
// u(t,0)=u1(t), u(t,L)=u2(t)
// u0=u(0,x)=(x+0.2)sin(M_PI*x/2)
// u1=u(t,0)=0
// u2=u(t,L)=u(t,1)=1.2cos(M_PI*t)
// F(t,x)=-M_PI/2cos(M_PI*t)*(2cos(M_PI*x/2)+M_PI*(x+0.2)sin(M_PI*x/2)
// v0=du/dt(x,0)=0
// ANSWER = (x+0.2)*sin(M_PI*x/2)*cos(M_PI*t)

```

```

#include "Hyper.h"
#include <iostream>
#include <algorithm>
#include <iomanip>
#include <fstream>

```

```

func2 answ = [](double t, double x)->double{ return (x + 0.2)*sin(M_PI*x / 2)*cos(M_PI*t); };

```

```

int Test()

```

```

{
    size_t const Nt = 1000;
    size_t const Nl = 1000;

    func2 F = [](double t, double x)->double{ return -M_PI*cos(M_PI*t)*(cos(M_PI*x / 2) + 3 / 4 *
M_PI*(x + 0.2)*sin(M_PI*x / 2)); };
    func u0 = [](double x)->double{ return (x + 0.2)*sin(M_PI*x / 2); };
    func u1 = [](double t)->double{ return 0.; };
    func u2 = [](double t)->double{ return 1.2*cos(M_PI*t); };
    func v0 = [](double x)->double{ return 0.; };

    double period = 2, length = 1;
    double h = length / Nl;
    double dt = period / Nt;

    std::vector<std::vector<double>> res = Hyper::Process(0.75, F, u0, u1, u2, v0, Nt, Nl, period,
length);

    std::ofstream out("output.txt");

    out << std::left;
    /*{
        for (size_t k = 0; k < Nt + 1; k++)
        {
            double m = 0;
            for (size_t n = 0; n < Nl + 1; n++)
            {
                double a1 = answ(k*dt, n*h);
                double a2 = res[k][n];
                double err = abs(a1-a2);
                m = (m*n + err) / (n + 1);
            }
            out << std::setw(4) << k*dt << '\t'
                << std::setw(12) << m << std::endl;
        }
    }*/

    //{
    //  for (size_t k = 0; k < Nt + 1; k++)
    //  {
    //      double m = 0;
    //      for (size_t n = 0; n < Nl + 1; n++)
    //          if (abs(res[k][n]) > m)
    //              m = abs(res[k][n]);

    //      out << std::setw(4) << k*dt << '\t'
    //          << std::setw(12) << m << std::endl;
    //  }
    //}

```

```

/*{
    for (size_t n = 0; n < Nl + 1; n++)
        out << std::setw(4) << n*h << '\t'
            << std::setw(12) << res[Nt][n] << std::endl;
}*/

{
    for (size_t n = 0; n < Nl + 1; n++)
        out << std::setw(4) << n*h << '\t'
            << std::setw(12) << answ(Nt*dt, n*h) - res[Nt][n] << std::endl;
}

out << std::endl;

return 0;
}

int main()
{
    return Test();
}

```

Результати роботи програми

